

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 8. De nomine, definitione, institutione & vnitæ Extremæ vnctionis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

mentum, occurrens in illo prim^o omnium: factum est ut ipsum quoque Pœnitentia, seu sacramentum pœnitentiæ nominaretur.

37.

Quod attinet ad definitionem sacramenti pœnitentiæ: ea bona est quam Nauarrus tradit in *Enchir. cap. 22. nu. 11.* quod sit sacramentum absolutionis, quo Sacerdos sibi subditum peccata sua cum iusto dolore & proposito satisfaciendi, legitime confitentem absoluit ab iisdem peccatis. Per quam definitionem ideo manifesta fit natura illius sacramenti: quod (prout patet ex Concil. Triden. sess. 14. cap. 5. & 6.) ea consistat in forma iudicij, in quo peccator gerat personam actoris & rei, cum dolore confitentis aduersum se iniustitiam suam Domino, ut remittat ei iniquitatem peccati sui. Sacerdos vero personam iudicis dantis sententiam absolutiuam, iniuncta salutari pœnitentia, seu satisfactione. Quæ duo, proposita definitio tangit, & aperit.

38.

Esse vero sacramentum (quod in definitione ponitur loco generis) copiose aduersus sectarios docent Bellarm. *lib. 1. De pœnitent. cap. 8. & tribus sequentibus.* & Greg. à Valen. *to. 4. disp. 7. quest. 1. puncto 1.* Qui in sequenti puncto 5. proponit comparationem huius sacramenti cum reliquis, & maxime cum baptismo, ad quem accedit proxime: eo nomine, quod institutum sit ad delenda peccata mortalia post baptismum commissa, ex Concil. Triden. *in citata sess. 14. cap. 2. & c. n. 2.* Ideoque, prout ibidem additur, recte dicitur secunda naufragium tabula. Quod quidem memoratis Gregorius ibidem explicat pluribus. Nihilominus tamen est sacramentum tam in materia & forma, quam in ministro & effectu longe diuersum, ut Concilium Triden. in citato cap. 2. perspicue declarat. Videri potest Bellarm. id aduersus S. S.arios defendens, in *se. 1. 12. 13. & 14. Item que Suarez to. 4. disp. 17. sect. 1. & 2. Secunda veritas fidei.*

RELIQVA PARS CAPITIS.

De institutione & necessitate sacramenti Pœnitentiæ.

39.

Institutum esse à Christo Pœnitentiæ sacramentum, sicut cetera nouæ legis, certum est de fide ex Concilio Triden. sess. 7. de sacramentis in genere, can. 1. & sess. 14. cap. 1. vbi tempus & locus Euangelij in quo institutum est declaratur his verbis: Dominus autem sacramentum pœnitentiæ tunc præcipue instituit, cùm à mortuis excitatus, in se inflavit in Discipulos *Ioan. 20.* dicens, Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata remittentur eis, & quorum retinueritis retenta sunt. Quo rã insigni factio & verbis tam perspicuis, potestate remittendi & retinendi peccata ad reconciliandos fideles post baptismum lapsos, Apostolis, & eorũ legitimis successoribus fuisse comunicatã, vniuersorum Patrum consensus semper intellexit. hæc ibi. Ex quibus intelligitur, Pœnitentiæ sacramentum, cum pendeat ex vsu talis potestatis, tunc institutum esse, cum eadem potestas est data.

40.

Porro ex vi eiusmodi institutionis, Pœnitentiæ sacramentum medium esse simpliciter necessarium ad remissionem peccatorum mortalium, in quæ Christi fideles post baptismum labuntur, habetur ex Concilio Trident. sess. sexta cap. 14. & sess. 14. cap. 1. ac clarius in sequenti cap. 2. cum in fine dicitur: sacramentum pœnitentiæ, lapsis post baptismum esse ad salutem necessarium, sicut est nondum regeneratis ipse baptismus: & in c. 5. his verbis: Dominus noſter Iesus Christus à terris ascensurus ad cœlos, Sacerdotes suis ipsius vicarios reliquit, tanquã Præsides & Iudices, ad quos mortalia omnia crimina deferantur, in quæ Christi fideles post baptismum ceciderunt; quo pro potestate clauium remissionis aut retentionis peccatorum, sententiam pronunciant. Quæ quidem verba argumentationem hanc virtute continent. Ex Christi institutione iudicium Sacerdotum medium est necessarium ad remissionem peccatorum mortalium, post susceptionem baptismi commissorum. Ergo est & Pœnitentiæ sacramentum vtpote quod in tali iudicio naturam suam habet constitutam.

41.

Quod si quis dicat tale iudicium esse à Christo institutum, non vt necessarium, sed vt vtile, & sufficiens ad remissionem huiusmodi peccatorum. Occurrendum est: quod cum

Christus voluerit tale iudicium non tantum esse remissionis, sed etiam retentionis peccatorum, de necessitate fideles teneantur vt eo medio ad remissionem suorum peccatorum: quandoquidem verba, *Quorum remiseritis peccata remittentur eis:* sensum hunc habent. Quorum non remiseritis, remissa non sunt. De qua re latius Suarez in *memorata disp. 17. sect. 2.*

Atque hinc sequitur periclitantem aperte de vita: & ideo constitutum in necessitate, in qua iure diuino peccatum habens mortale; obligatur vt remedio huius sacramenti: seu sacramentaliter confiteri, cum copiam habet confessarij. Sequitur, inquam, si id non faciat, mortaliter peccare, transgressione præcepti dati de eo, quod in tali casu erat illi vnicum remedium ad iustificationem, æternæque salutis consecutionem.

Cum autem ob inopiam Confessarij, aut ob aliud simile impedimentum non potest quis sacramentum hoc suscipere re ipsa, votum eiusdem, seu voluntas ipsum suscipiendi, si facultas aduerit, sufficere potest ad iustificationem, ex Concil. Trid. sess. 6. cap. 14. & cap. 4. Ratio vero est, quod apud Deum voluntas habeatur pro facto, quando ipsum nequit re ipsa præstari. Ea enim de causa voluntates prauæ puniuntur. Accedit etiam quod veræ conuersioni ad Deum per contritionem, promissa sit remissio peccati. Ezech. 18. *Conuertimini & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas.*

Vbi aduerte ad peccati mortalis remissionem sine sacramento, requiri & sufficere posse contritionem charitate perfectam, non tamen sine huius sacramenti voto, quod contritio ipsa in se includit (prout constat ex ante memorato c. 4.) perinde scilicet ac emptio includit promissionem solutionis pretij ob quam dominium, & possessio rei traditur emptori. Sic enim institutum est istud sacramentum, vt ex eo peccati mortalis post baptismum commissi remissio pendeat, sicut dominium rei venditæ pendet ex pretij solutione, prout notat Suarez in *e. d. disp. 17. sect. 3. num. 7.*

Qui consequenter inquirat vtrum prædictum votum debeat esse explicitum, seu quo quis actu desideret, ac proponat confiteri: an vero sufficiat implicitum esse: seu quo etiam quis non cogitet de confessione, habeat tamen vtram peccatorum contritionem. Atque contra Melchiorum Cænum pluribus pro se citatis, tenet sufficere implicitum contentum in contritione, quæ cum sit virtute quoddam propositum implendi omnia præcepta (vt d. finitio illius data in *inicio eiusdem cap. 4. indic. 1. quæ dicitur dolor ac dei essatio de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cætero*) est pariter recipiendi istud sacramentum: quando insisteret necessitas: cum & id sit in præcepto obligante sub mortali: vtpote dato de re ad salutem necessaria, cuius obseruatio vrgeret feruere in cap. Omnis vtriusque sexus, De pœnitent. & remiss. Accedit quod contritio sit ex se sufficiens ad remissionem peccati mortalis, quandoquidem ei tanquam vltimæ dispositioni semper est coniuncta gratia, & charitas. vt satis intelligitur ex verbis Ezechielis, cap. 18. num. 21. & 22. Contritio autem de se non requirit actualem memoriam confessionis de peccatis faciendæ, cum illius natura tota in eo consistat, vt sit dolor & detestatio de peccato commisso cum proposito non committendi de cætero. In quo proposito, vt iam insinuauimus, implicitum tantummodo propositum contenti in claudi patet: quia explicitum extra illam est vtpote actus ei superadditus, posita memoria confessionis de præcepto faciendæ. Non negauerim tamen istiusmodi memoria contingente, si votum explicitum confitendi negligetur, id esse argumentum imperfectæ contritionis:

CAPVT OCTAVVM

De nomine, definitione, institutione & vnitate Extreme vnctionis.

SVMMARIVM.

43 Vnde dicitur sit Extrema vnctio.

44 Eiusdem

44 Eiusdem definitio.

45 Hic sacramentum non fuit institutum, sed tantum insinuatum. Marci sexto.

46 Commendatum est & promulgatum Iacobi 5.

47 Institutum est à Christo, & quando.

48 Quando modo sit vnum.

49 Quatenus ipsam sit aut non sit iterabile.

41. **Q**UOD attinet ad nomen: Datum est hoc sacramentum Extrema vnctio, tum à tempore in quo datur: nempe in extremo vitæ termino, seu homine existente in extremis, tum etiam vt distingatur ab vnctionibus vñtatis in administratione aliorum sacramentorum: qualis est primo ea, qua baptizatus vngitur in vertice: secundo ea qua vngitur in fronte ab Episcopo conferente sacramentum Confirmationis: tertio, ea qua Sacerdos dum ordinatur, vngitur in manibus: & Episcopus in capite, & manibus dum consecratur. De quibus & aliis in Ecclesia vñtatis, habetur in Decretalibus titulus, De sacra vnctione.

44. **Q**UOD attinet ad definitionem, ea est quam habet Nauar. in *Enchir. cap. 22. num. 12.* quo sit nouæ legis sacramentum, quo Presbyter vngit oleo benedictio certas corporis partes infirmi, probabiliter periclitantis de vita, proferendo certa verba cum debita intentione. In qua definitione, pro genere ponitur sacramentum nouæ legis: quod Extrema vnctioni cum cæteris sex sacramentis commune esse certum est de fide ex cap. 5. epist. D. Iacobi: cuius verba paulo post adferemus: & ex Concil. Florent. in instruct. Armenorum, & ex Trid. sess. 7. De sacramen. in genere can. 1. & sess. 14. in doctrina de Extrema vnctione cap. primo. Quod aduersus Scelarios propugnant Bellarm. to. 2. in lib. De Extrema vnctione, sex primis capitulis: Greg. à Valen. *disput. 8. quest. 1. puncto. 1.* Reliqua vero locum tenent differentie sumæ ex ijs quæ requiruntur ad eiusdem sacramenti constitutionem, & tractanda sunt in sequentibus capitulis.

45. **Q**UOD attinet ad constitutionem, duo de ea docet Concil. Triden. in citato cap. 1. Prius est sacramentum hoc fuisse insinuatum apud D. Marcum in cap. 6. Vbi Christus dicitur misisse Apostolos suos ad prædicandum: & de eiusdem subditur, Et vngebant oleo multos ægrotos, & sanabant. Quam vnctionem fuisse tantum huius sacramenti præutium signum, seu adumbrationem confirmat Saurez *tom. 4. disput. 39. sect. 1.* aliquot coniecturis. Præcipua videtur esse, quod Apostoli vnendo sanarent multos, atque adeo non solos baptizatos, qui tunc erant pauci: neque alios exclusos fuisse à tali beneficio, licet colligere ex eo, quod D. Mattheus in cap. 10. referat Christum, cum Apostolos ad prædicandum mitteret, dixisse absolute, & indefinite. Infirmos curate: ita dicitur ipsius non sit restrictum ad baptizatos constitutos in articulo mortis: ad quos restricta est susceptio Extremæ vnctionis: sed extendendum etiam ad nondum baptizatos, qui paratione miraculorum circa se, aut suos factorum, erant permouendi ad Christianam fidem suscipiendam.

46. **P**osterius est: istud ipsum sacramentum fuisse fidelibus commendatum, & promulgatum à D. Iacobo verbis illis quæ habentur in ipsius epistola cap. 5. Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros Ecclesie, & oræt super eum, vngetes oleo in nomine Domini, & oratio fide saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus, & si in peccatis sit, remittentur ei. Quæ verba expriment omnia ad rationem huius sacramenti spectantia. Ac primo, sensibilem materiam & formam consistentem in vnctione olei, & in oratione, seu verbo Presbyteri: deinde ministrum, qui est Presbyter, tertio, suscipientem, qui est fidelis infirmus: quarto, effectum, qui est gratia ad remissionem peccatorum, & ad infirmi alleuiationem ordinata.

47. **E**ssentia autem ab ipsomet Christo institutum, tenendum est de fide ex definitione Concilij Triden. sess. 7. De sacramen. in genere can. primo. Quando vero institutum sit, nihil certum haberi notat Saurez in *ead. disput. 39. sect. 2.* Addens probabile esse: quod Christus tunc potestatem illud administrandi Apostolis dederit, & ex consequenti illud instituerit: eam dans eisdem potestatem remittendi, & retinendi peccata, sacramentum penitentiae instituit post

resurrectionem dicens illis, Ioan. 20. Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, &c. Ratio est, quia sicut hoc sacramentum quodammodo annexum est sacramento penitentiae, ad tollendas reliquias peccatorum: ita etiam potestas ipsius administrandi non immerito creditur quoad institutionem, annexa fuisse potestati administrandi Sacramentum penitentiae.

48. **Q**UOD attinet ad unitatem, quantumuis in hoc sacramento conficiendo interueniat multiplex vnctio, & multiplex verborum forma: nihilo minus ex illis omnibus confurgit vnum numero sacramentum, quod vocatur vnum compositione: quia cum omnes tales vnctiones & formæ ordinentur ad vnum integram totius hominis vnctionem, ad vnumque completum effectum obtinendum: ex omnibus illis componitur vnum tantum sacramentum: quod producat gratiam sufficientem ad confortandum & alleuiandum infirmum quantum indiget, vel indigere potest.

49. **I**am quod ipsum iterari possit, certum est de fide ex Concil. Trid. sess. 14. De Extrema vnctione, c. 3. illis verbis. Quod si infirmi post susceptam hanc vnctionem conualuerint, iterum huius sacramenti subsidio iuari poterunt, cum in aliud simile vitæ discrimen inciderint. Durante autem eiusdem morbi necessitate, idem sacramentum non posse iterari, prout eadem verba subinducunt: Saurez in *sequenti disput. 40. sect. 4. n. 6.* ex eo probat, quod tale sacramentum semel susceptum, medicina sit de se sufficiens pro vna necessitate in qua æger constituitur in extremis: illa enim susceptio, sufficiens ad hanc auxilium spiritale, confertur anima: si que expeditur sanitas corpori redditur. Dicitur est autem durante eadem morbi necessitate, quia, vt addit Saurez; Si morbus esset diuturnus, & prius hominem constitueret in graui periculo mortis, postea vero remitteret morbi vis, ita ut homo censeretur esse extra mortis periculum, non tamen omnino liber à morbo: in eoque statu aliquandiu durans, postea in simile vitæ periculum recideret; posset iterum inungi, si considerata morbi diuturnitate, eiusdemque statu atque interruptione; communi exilimatione pericula diuersa, & status diuersi, perinde censeretur, ac si morbi essent omnino distincti.

CAPVT IX.

De materia & forma Extremæ vnctionis.

S V M M A R I V M.

- 50 Remota materia sacramenti Extremæ vnctionis, est oleum oliuarum ab Episcopo benedictum.
- 51 Propriqua materia est vnctio infirmi ex eodem oleo, quam suri in forma crucis pium est, non tamen necessarium.
- 52 Septem vnctiones partiales ad illius integritatem requisite.
- 53 Tria notanda circa eandem vnctionem.
- 54 Verbam quibus consistit forma Extremæ vnctionis: & cur sint deprecatoria.
- 55 An de necessitate sacramenti sit, ea esse deprecatoria.
- 56 Quenam ex iis non sint essentialia sacramento.

50. **E**X ante citatis verbis D. Iacobi, vngetes oleo, constat huius sacramenti materiam esse oleum: illudque debere esse oliuarum; quia tale simpliciter intelligitur nomine olei, sicut aqua elementaris nomine aquæ. Item debere esse benedictum ab Episcopo: quod et si non est euidenter in sacra Scriptura expressum, habetur tamen ex Apostolica traditione, vt notatum est in Concilio Trid. sess. 14. in doctrina de Extrema vnctione cap. 1. Ecce Concilium Florent. in instruct. Armen. aperte definit materiam huius sacramenti esse oleum oliuæ ab Episcopo benedictum. Quæ definitio nobis sufficit; si pro praxi ex illis quæ latius tradit Saurez in *cit. disput. 40. sect. 1.* addiderimus, tale oleum debere quidem simplex esse, seu non admixtum alio liquore, atque benedictum esse, eo benedictionis modo quem Ecclesia præscribit, tamen si talis admixtio fiat, qua non tollatur olei natura, nec ipsum sic immutetur, vt non oleum; sed mixtum aliquod artificiale censeatur: atque vere ab Episcopo benedicatur, licet alio benedictionis modo quam ab Ecl. sita